

§ 356

Meilahden sairaala-alueen asemakaavan muuttaminen (nro 12257, Meilahden sairaala-alue)

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 15526, tontin 5, 7 ja 8, katu- ja puistoalueen sekä 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) katualueen asemakaavan muutosehdotuksen 29.4.2014 päivätyn ja 6.10.2014 muutetun piirustuksen numero 12257 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12257 kartta, päivätty 29.4.2014, muutettu 6.10.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12257 selostus, päivätty 29.4.2014, muutettu 6.10.2014
- 3 Havainnekuva, 29.4.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti liitteineen, täydennetty 6.10.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Museovirasto,
kulttuuriympäristön suojelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Meilahdessa Paciuksenkadun, Tukholmankadun, Stenbäckinkadun ja Haartmaninkadun rajaamalla alueella.

Asemakaavan muutos mahdollistaa laajaa lisärakentamista Meilahden sairaalakampukselle. Taustalla on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) tavoite keskittää erikoissairaanhoidon Meilahden kampukselle. Muutos jatkaa voimassa olevan kaavan tavoitetta järjestelmälliseen ja tiiviiseen rakennemalliin, jossa uudet sairaalarakennukset muodostavat yhteen kytketyn kokonaisuuden. Suurimmat uudishankkeet ovat Uusi Lastensairaala sekä Trauma- ja syöpäsairaala. Uuden Lastensairaalan on tarkoitus valmistua vuoden 2017 loppupuolella. Trauma- ja syöpäsairaalan arvioitu valmistumisajankohta on vuonna 2020. Asemakaavan muutoksen kerrosala on yhteensä 379 500 k-m². Rakennusoikeus lisääntyy voimassa olevaan kaavaan nähden 89 000 k-m². Uutta rakentamista kerrosalasta on kuitenkin n. 124 000 k-m², koska purettavien rakennusten paikalle rakennetaan uusia. Alueen pääkäyttötarkoitus säilyy ennallaan ja rakennuskannasta suojellaan samat rakennukset kuin voimassa olevassa asemakaavassa. Kaavan määräyksissä on otettu huomioon sairaalatoiminnan erityistarpeet ja kehittämismahdollisuudet.

Esittelijän perustelut

Maakuntavaltuuston vuonna 2006 hyväksymässä Uudenmaan 2. vaihemaankuntakaavassa suunnittelualue on kulttuuriympäristön kannalta tärkeää aluetta (RKY 2009).

Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty hallinnon ja julkisen palvelun alueeksi. Pääosa korttelista 15526 on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Yleiskaavassa on esitetty rakennettavaksi tunneli Paciuksenkadulta Nordenskiöldinkadulle. Tunneli tulisi Tukholmaskadun alle asemakaavan muutosalueen pohjoisreunaan.

Alueella on voimassa asemakaavat numero 11405 ja 10609 vuosilta 2006 ja 1999, joiden mukaan tontit ovat sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialuetta sekä tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta. Asemakaavassa nro 11405 on varauduttu uuden päivystyssairaalan (Haartmanin sairaalan), sisätautisairaalan (Kolmiosairaala), traumasairaalan sekä maanalaisen pysäköintilaitoksen ja huoltopihan rakentamiseen sekä Naisten- ja Lastenklonikoiden ja tontilla 6 sijaitsevan Biomedicum Helsinki 2:n laajennuksiin. Traumasairaala lukuun ottamatta voimassa olevan asemakaavan hankkeet ovat toteutuneet. Uudet maanalaiset pysäköinti- ja huoltotilat valmistuvat vuoden 2014 lopulla ja Naistenklinikan laajennus vuoden 2015 loppupuolella.

Tontit 7 ja 8 ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistuksessa ja ne on muutosehdotuksessa esitetty yhdistettäväksi yhdeksi tontiksi (tontti 9). Kiinteistö Oy Biomedicum Helsinki omistaa tontin 5.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnlisäveroä katualueiden muutoksista arviolta 500 000 euroa. Laskelma ei sisällä mahdollisia työnaikaisia liikennejärjestelyjä.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta ei esitetty mielipiteitä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävänä 23.5. - 23.6.2014. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, Museovirasto, kaupunginmuseon johtokunta, ympäristökeskus, Helsingin

Energia/Helen Sähköverkko Oy, Helsingin kaupungin liikennelaitos - liikelaitos (HKL), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Rakennusvalvontavirasto on ilmoittanut, ettei sillä ole ehdotuksesta huomautettavaa.

ELY-keskus esittää suojelumääräyksissä määrättävän, että ennen rakennusluvan myöntämistä "tulee pyytää museoviranomaisen lausunto", jolloin asiasta jää aina virallinen dokumentti ohjeistuksineen. Lisäksi ELY-keskus esittää oleskeluparvekkeiden desibelirajojen mukaista sijoittelua koskevan määräyksen lisäämistä asemakaavamääräyksiin.

Museovirasto ilmoitti antavansa lausuntonsa yhdessä kaupunginmuseon kanssa. Helsingin kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että erikoissairaanhoidon jatkuminen alueella on ensisijaista ja huolellisesti toteutettuna uudisrakentamista on mahdollista tuoda Meilahden sairaala-alueen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön. Asemakaavan mahdollistama uudisrakentaminen Meilahden sairaala-alueella on mittasuhteiltaan aiempaa rakentamista suurempaa, mutta asemakaavan mukaan se tulee sovittaa alueen korkealuokkaisen arkkitehtuurin ominaispiirteisiin ja historiallisiin arvoihin. Asemakaavaehdotuksessa ei ole muutettu aiemman asemakaavan sisältämiä rakennusten suojelumerkintöjä, vaan ne säilyvät ennallaan. Johtokunta puoltaa Meilahden sairaala-alueen asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Kiinteistölautakunta toteaa, että asemakaavan muutosehdotus korottaa HUS:n omistamien tonttien arvoa merkittävästi. Kiinteistölautakunnan mielestä tässä tapauksessa ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista soveltaa kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemää maapoliittista päätöstä. Alueen aiempia asemakaavanmuutoksia käsiteltäessä on todettu, että Helsingin yliopistollinen keskussairaala -kuntayhtymän jäseninä ovat Helsingin kaupunki ja Uudenmaan sairaanhoitokuntayhtymään kuuluvat kunnat. Kuntayhtymän tehtävänä on mm. järjestää erikoissairaanhoidon palveluja jäsenkuntiensa ja valtioneuvoston määräämän kuntayhtymän erityisvastuualueen kuntien asukkaille. Viimeksi nyt voimassa olevaa asemakaavan muutosta käsiteltäessä (kaupunginvaltuusto 1.3.2006) päätettiin olla soveltamatta kaupunginhallituksen maapoliittista päätöstä (Khs 9.2.2004). Nyt kyseessä oleva muutosehdotus on verrattavissa aiempiin alueen asemakaavan muutoksiin.

Kaavaehdotuksen osalta kiinteistölautakunta toteaa, että uuden katuliittymän toteuttaminen edellyttää aluejärjestelyjä, joissa HUS

luovuttaa kaupungille noin 601 m² suuruisen katualueen. HKL toteaa, että HSL:n raitiolinjastouudistuksen myötä Tukholmankadun raitiovaunun kääntöpaikan toteutusaikataulu on aikaistunut tehtäväksi 2017 mennessä. HKL esittää lisäksi jatkosuunnitteluun liittyviä huomautuksia. HSY katsoo, että Stenbäckinkadun ja Linnankoskenkadun risteyksestä alkava kaakkoon johtava jätevesitunneli tulee merkitä kaavaan samalla merkinnällä kuin muutkin tunnelit. Pelastuslautakunta esitti jatkosuunnittelussa huomioon otettavia näkökohtia. Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa tai lausuttavaa asiasta. Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta, ja niiden tiivistelmät sekä lausuntoihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Asemakaavan muutosehdotukseen on lausuntojen johdosta tehty seuraavat tarkistukset:

- ELY:n lausunnon johdosta oleskeluparvekkeita koskeva määräys on lisätty asemakaavamääräyksiin.
- HSY:n lausunnon johdosta Stenbäckinkadun ja Linnankoskenkadun risteyksestä kaakkoon johtava jätevesiputki on merkitty asemakaavakarttaan.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty joitakin teknisluonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä. Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen. Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt ehdotukseen edellä mainittuja vähäisiä tarkistuksia.

Esittelijä toteaa, että Helsingin yliopistollinen keskussairaala - kuntayhtymän jäseninä ovat Helsingin kaupunki ja Uudenmaan sairaanhoitokuntayhtymään kuuluvat kunnat. Kuntayhtymän tehtävänä on mm. järjestää erikoissairaanhoidon palveluja jäsenkuntiensa ja valtioneuvoston määräämän kuntayhtymän erityisvastuualueen kuntien asukkaille. Näin ollen asemakaavan muutoksen osalta ei ole perustetta soveltaa kaupunginhallituksen maapoliittista päätöstä (Khs 9.2.2004).

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12257 kartta, päivätty 29.4.2014, muutettu 6.10.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12257 selostus, päivätty 29.4.2014, muutettu 6.10.2014
- 3 Havainnekuva, 29.4.2014
- 4 Vuorovaikutusraportti liitteineen, täydennetty 6.10.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Museovirasto,
kulttuuriympäristön suojelu

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

12.11.2014

Kaj/12

Kaupunginmuseon johtokunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.10.2014 § 1077

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 15526, tontin 5, 7 ja 8, katu- ja puistoalueen sekä 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) katualueen asemakaavan muutosehdotuksen 29.4.2014 päivätyn ja 6.10.2014 muutetun piirustuksen numero 12257 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 21.10.2014

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut Meilahden kampusalueelle kaavamuutoksen, joka sallii alueen täydennysrakentamisen, mm. uuden lasten sairaalan toteuttamisen. Kaavamuutosalue sivuaa Tukholmankatua, jossa nykyisellään kulkee linjan 4 raitiovaunuliikenne, sekä Haartmaninkatua, johon linjan 4 liikenne on suunniteltu siirrettävän Munkkivuoren raitiotien toteutuksen yhteydessä. Lisäksi HSL:n raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisesti Tukholmankadun ja Haartmaninkadun risteykseen tulee raitiovaunujen käänösilmukka mahdollisesti jo vuonna 2017.

Rakennettaessa raitiotieratojen viereen tulee huomioida

raitioliikenteestä aiheutuvat häiriöt, melu sekä tärinä. Lisäksi on varauduttava raitiotien ajojohtojärjestelmän kiinnikkeiden kiinnittämiseen mahdollisesti myös rakennusten julkisivuun. Raitioliikenteestä aiheutuu myös jonkin verran sähkömagneettisia häiriötä, jotka tulee huomioida herkkien mittalaitteiden käyttöä suunniteltaessa.

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 6.10.2014

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 3901_1

15. kaupunginosan (Meilahti) korttelia 15526, tonttia 5, 7 ja 8, katu- ja puistoaluetta sekä 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) katualuetta koskevasta asemakaavan annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 29.4.2014 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Meilahden sairaalakampukselle on suunnitteilla laajaa lisärakentamista. Lisärakentamisen taustalla on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) tavoite keskittää erikoissairaanhoidon Meilahden kampukselle.

Asemakaavan muutos jatkaa voimassa olevan kaavan tavoitetta järjestelmälliseen ja tiiviiseen rakennemalliin, jossa uudet sairaalarakennukset muodostavat yhteen kytketyn kokonaisuuden. Suurimmat uudishankkeet ovat Uusi Lastensairaala sekä Trauma- ja syöpäsairaala. Uuden Lastensairaalan on tarkoitus valmistua vuoden 2017 loppupuolella. Trauma- ja syöpäsairaalan arvioitu valmistumisajankohta on vuonna 2020.

Asemakaavan muutoksen kerrosala on yhteensä 379 500 k-m². Tontin 5 rakennusoikeus on 39 500 k-m². Kaavamutoksen yhteydessä tontit 7 ja 8 yhdistetään yhdeksi tontiksi (tontti 9), jonka kerrosala on 340 000 k-m². Rakennusoikeus lisääntyy voimassa olevaan kaavaan nähden 89 000 k-m². Uutta rakentamista kerrosalasta on kuitenkin n. 124 000 k-m², koska purettavien rakennusten paikalle rakennetaan uusia.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäkövetoa katualueiden muutoksista arviolta 500 000 euroa. Laskelma ei sisällä mahdollisia työnaikaisia liikennejärjestelyjä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 23.5.–23.6.2014.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, Museovirasto, kaupunginmuseon johtokunta, ympäristökeskus, Helsingin Energia -liikelaitos, Helen Sähköverkko Oy, HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Museovirasto ilmoitti, että antaa lausuntonsa yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksella ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta. HSY:n lausunnossa esitettiin, että Stenbäckinkadun ja Linnankoskenkadun risteyksestä alkava kaakkoon johtava jätevesitunneli tulee merkitä asemakaavaan samalla merkinnällä kuin muutkin tunnelit. ELY-keskuksen lausunnossa esitettiin, että suojelumääräyksissä määrätään, että ennen rakennusluvan myöntämistä "tulee pyytää museoviranomaisen lausunto" sekä esitettiin oleskeluparvekkeiden sijoittelua koskevan määräyksen lisäämistä asemakaavamääräyksiin.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Asemakaavan muutosehdotukseen on lausuntojen johdosta tehty seuraavat tarkistukset:

- HSY:n lausunnon johdosta Stenbäckinkadun ja Linnankoskenkadun risteyksestä kaakkoon johtava jätevesiputki on merkitty asemakaavakarttaan.
- ELY:n lausunnon johdosta oleskeluparvekkeita koskeva määräys on lisätty asemakaavamääräyksiin.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty joitakin teknislousteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Sanna Lahti, arkkitehti, puhelin: 310 64424

sanna.lahti(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 26.08.2014 § 61

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon Meilahden sairaala-aluetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta. Asemakaavan muutoksen taustana on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tavoite keskittää erikoissairaanhoidon Meilahden sairaala-alueelle. Asemakaavan muutos mahdollistaa kahden suuren uudishankkeen, eli uuden lastensairaalan ja traumasairaalan, sijoittumisen alueelle. Aluetta koskeva nykyinen asemakaava on vahvistettu vuonna 2006.

Meilahden sairaala-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Sen kulttuurihistorialliset arvot nojaavat alueen sata vuotta jatkuneeseen sairaalarakentamiseen ja sairaanhoitoon: alue on yksi Suomen sairaalarakentamisen avainkohteista. Alueella näkyvät sairaalarakentamisen suunnitteluperiaatteet ja sairaanhoidon ja lääketieteen opetuksen kehitys sadan vuoden ajalta. Alueen rakennuskanta sisältää useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia eri vuosikymmeniltä. Sairaala-alue rajautuu lisäksi kahteen muuhun RKY-alueeseen: Taka-Töölön kerrostaloalueeseen ja Meilahden huvila-alueeseen. RKY-alueita koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joiden mukaan valtakunnalliset inventoinnit tulee kaavoituksessa ottaa huomioon ja kaavoituksen lähtökohdaksi.

Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta on keskeistä, että asemakaavaehdotus turvaa alueen kulttuurihistorialliset arvot. Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että erikoissairaanhoidon jatkuminen alueella on ensisijaista ja huolellisesti toteutettuna uudisrakentamista on mahdollista tuoda Meilahden sairaala-alueen valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön. Asemakaavan mahdollistama uudisrakentaminen Meilahden sairaala-alueella on mittasuhteiltaan aiempaa rakentamista suurempaa, mutta asemakaavan mukaan se tulee sovittaa alueen korkealuokkaisen arkkitehtuurin ominaispiirteisiin ja historiallisiin arvoihin. Asemakaavaehdotuksessa ei ole muutettu aiemman asemakaavan sisältämiä rakennusten suojelumerkintöjä, vaan ne säilyvät ennallaan.

Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa Meilahden sairaala-alueen asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 26.06.2014 § 387

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Kiinteistökartta 73/674 494 ja 675 494, Haartmaninkatu 4

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 15526 tontteja 5, 7 ja 8 sekä katu- ja puistoaluetta sekä 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) katualuetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12257 seuraavan lausunnon:

Maanomistus

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) omistaa kaavamuutosalueen tontit 15526/7 ja 8. Tontin 15526/5 omistaa Kiinteistö Oy Biomedicum Helsinki. Katu- ja puistoalueet omistaa Helsingin kaupunki.

Lisärakentaminen

Asemakaavan muutosehdotuksessa Meilahden sairaala-alueelle on osoitettu laajaa lisärakentamista. Lisärakentaminen perustuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) tavoitteeseen keskittää erikoissairaanhoitoa nykyisellä sairaalakampuksella. Alueen suurimmat uudishankkeet ovat Uusi lastensairaala sekä Trauma- ja syöpäsairaala.

Muutosehdotuksessa HUS:in omistamista sairaala-alueen nykyisistä YS-tonteista 15526/7 ja 8 muodostetaan uusi tontti 15526/9. Tontti on osoitettu sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeseen (YS/k), joka on varattu kuntayhtymän (HUS) tarpeisiin. Tontille on kaavamuutoksessa osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 340 000 k-m². Rakennusoikeus kasvaa nykyisestä yhteensä 89 000 k-m². Uutta rakentamista kerrosalasta on kuitenkin noin 124 000 k-m², koska purettavien rakennusten paikalle rakennetaan uusia.

Kiinteistö Oy Biomedicum Helsingin omistama tontti 15526/5 säilyy muutoksessa tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen tonttina (YTU). Myös tontin rakennusoikeus säilyy nykyisen asemakaavan mukaisena 39 500 k-m²:nä.

Asemakaavan muutosehdotus korottaa HUS:in omistamien tonttien arvoa merkittävästi.

Kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemän maapoliittisen päätöksen soveltaminen

Taustaa/aiemmat asemakaavan muutokset

Sairaalakorttelin aiemmissa asemakaavan muutoksissa ei ole sovellettu kaupunginhallituksen maapoliittista päätöstä, vaikka muutokset ovat korottaneet merkittävästi tonttien arvoa.

Kaupunginvaltuusto päätti 10.2.1999, että silloin voimassa ollutta maapoliittista päätöstä (2.4.1990) ei sovelleta sairaalakorttelia koskevassa asemakaavan muutoksessa nro 10609, koska kaavoituksen luomat lisäarvot tulivat tässä tapauksessa suurimmaksi osaksi yhteiskunnan ja aivan erityisesti kaupungin itsensä hyödyksi.

Kaupunginvaltuuston esityslistalla todetaan, että Helsingin yliopistollinen keskussairaala -kuntayhtymän jäseninä ovat Helsingin kaupunki ja Uudenmaan sairaanhoitokuntayhtymään kuuluvat kunnat. Kuntayhtymän tehtävänä on mm. järjestää erikoissairaanhoidon palveluja jäsenkuntiensa ja valtioneuvoston määräämän kuntayhtymän erityisvastuualueen kuntien asukkaille. Perustelujen mukaan Hyksin lisärakennusoikeuden osalta ei ole perusteltua noudattaa kaupunginhallituksen 2.4.1990 tekemää päätöstä.

Maapoliittinen päätös oli esillä kaupunginvaltuustossa myös 1.3.2006, kun käsiteltiin nykyisin voimassa olevaa asemakaavaa nro 11405. Kaava korotti HUS:in ja Biomedicumin omistamien tonttien arvoa merkittävästi. Tuolloin päätettiin olla soveltamatta kaupunginhallituksen maapoliittista päätöstä (Khs 9.2.2004). Päätöksen perusteena oli aiemman asemakaavan käsittely vuonna 1999 ja silloin esitetyt perusteet.

Nyt vireillä oleva asemakaavan muutosehdotus nro 12257

Nyt kyseessä oleva asemakaavan muutosehdotus on verrattavissa aiempiin asemakaavan muutostilanteisiin ja silloin esitettyihin perusteluihin, joten kiinteistölautakunnan mielestä tässä tapauksessa ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kaupunginhallituksen 9.2.2004 tekemää maapoliittista päätöstä.

Aluejärjestelyt

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Muutosehdotuksessa on osoitettu uusi valo-ohjattu katuliittymä sairaala-alueelle Paciuksenkadulta. Liittymän toteuttaminen edellyttää aluejärjestelyä, jossa HUS luovuttaa kaupungille noin 601 m²:n suuruisen katualueen. Aluejärjestely tullaan toteuttamaan kaavan saatua lainvoiman.

Lautakunta toteaa, että asemakaavan muutos mahdollistaa Lastensairaalan sekä Trauma- ja syöpäsairaalan toteuttamisen. Erityisesti Lastensairaalan toteuttaminen on erittäin kiireinen.

Lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi
Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 10.06.2014 § 194

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.06.2014 § 245

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Kaavamuutos koskee 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 15526 tontteja 5,7 ja 8.

Asemakaavan muutosalueella on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon keskittynyt sairaaloiden kokonaisuus, Helsingin kaupungin päivystyssairaala sekä tutkimus- ja opetustoimintaa palvelevia tiloja. Voimassa olevassa asemakaavassa (2006) kortteli on osoitettu sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueisiin sekä opetustoimintaa ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueisiin.

Sairaalakampusalueelle on suunnitteilla laajaa lisärakentamista. Taustalla on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tavoite keskittää erikoissairaanhoidon Meilahden kampukselle. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen alueella ja parantaa alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisää ja toimivaa ympäristöä. Suurimmat uudishankkeet ovat Uusi Lastensairaala sekä Trauma- ja syöpäsairaala. Uutta rakentamista alueelle tulee noin 124 000 kerrosneliometriä.

Asemakaavamuutokseen sisältyy uusi valo-ohjattu katuliittymä sairaala-alueelle Paciuksenkadulta. Lisäksi Stenbäckinkadun liittymäjärjestelyjä parannetaan. Paciuksenkadun ja Stenbäckinkadun risteykseen rakennetaan erillinen vasemmalle kääntyvä kaista Paciuksenkadulta pohjoisesta. Uusilla liittymä- ja kaistajärjestelyillä parannetaan Haartmaninkadulla sijaitsevan sairaala-alueen pääliittymän toimivuutta.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu rakennusvirastolle kustannuksia katualueiden muutoksista yhteensä noin 500 000 euroa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi
Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 10.06.2014 § 69

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle seuraavan lausunnon Meilahden (15.ko) asemakaavan muutoksesta nro 12257.

Jatkosuunnittelussa huomioitava potilastornin eteläpäässä oleva pelastuslaitoksen hyökkäysreitti potilastorniin ja sille pääsyaahdollisuus pelastusajoneuvolla.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska lausunto koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 29.04.2014 § 122

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Ksv 3901_1, Haartmaninkatu 4, karttaruutu G4/P1-2 ja R1-2

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 29.4.2014 päivätyn 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 15526 tontteja 5, 7 ja 8, katu- ja puistoaluetta sekä 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) katualuetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12257 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

08.10.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Sanna Lahti, arkkitehti, puhelin: 310 64424
sanna.lahti(a)hel.fi
Mika Kaalikoski, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37433
mika.kaalikoski(a)hel.fi
Anu Kuutti, projektipäällikkö, puhelin: 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi
Leena Makkonen, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37262
leena.makkonen(a)hel.fi
Seija Narvi, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37255
seija.narvi(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi
Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37458
niina.strengell(a)hel.fi

Helsingin Energia -liikelaitos 10.4.2014

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Meilahden sairaala-alueen suunnitteluperiaatteet ovat hyvät. Yhdessä tekeminen on avain parhaaseen lopputulokseen pääsemiseen asemakaavan jatkosuunnittelussa. Helsingia energia esittääkin, että jatkosuunnittelussa huomioidaan toimitusvarman energiahuollon merkitys Meilahden sairaala-alueella ja että Helsingin energialla olisi mahdollisuus osallistua suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa.

Lisätiedot

Jouni Kivirinne, Kehityspäällikkö, puhelin: +358 9 617 2936
jouni.kivirinne(a)helen.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 24.1.2014

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on tutustunut Meilahden sairaala-aluetta koskevan asemakaavan muutosluonnoksen aineistoon ja on neuvotellut valtakunnallisesti merkittävän sairaala-alueen kaavahankkeesta Museoviraston kanssa. Lausunnon sisältö vastaa molempien yhteistä näkemystä asiasta.

Asemakaavamuutoksen taustalla on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tavoite keskittää erikoissairaanhoitoa Meilahden kampukselle. Suurimmat uudishankkeet ovat uusi lastensairaala, traumasairaala ja syöpäsairaala. Uusi lastensairaala tulee korvaamaan pääosin Lastenklinikan sekä Lastenlinnan tilat ja uusi traumasairaala korvaa Töölön sairaalan. Uudisrakentamisen yhteydessä joitakin kampusalueen rakennuksista tullaan mahdollisesti purkamaan. Asemakaavan muutoksella alueen kerrosala lisääntyy 89 000 k-m². Meilahden sairaala-alueella on voimassa vuonna 2006 vahvistettu asemakaava. Asemakaavan mukaan ovat toteutuneet Kolmiossairaala, Haartmanin sairaala, Lastenklinikan laajennusosat ja Biomedicumin laajennuksen uudisosa. Naistenklinikan laajennusta rakennetaan parhaillaan.

Meilahden sairaala-alue ja sen viereiset alueet on sisällytetty Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY 2009, Meilahden sairaala-alue, Taka-Töölön kerrostaloalue sekä Meilahden huvila-alue). RKY-alueeksi Meilahden sairaala-alue valikoitui yli sata vuotta jatkuneen sairaalarakentamisen vuoksi: alue on yksi Suomen sairaalarakentamisen avainkohteista. Meilahden sairaala-alue kuvastaa sairaalarakentamisen suunnitteluperiaatteita ja sairaanhoidon ja lääketieteen opetuksen kehitystä samalta ajalta.

Alueen rakentumisen historiasta

Meilahden sairaala-alue alkoi rakentua 1900-luvun alussa, vastauksena 1800-luvun loppupuolen pyrkimykseen sairaanhoidon keskittämisestä. Alueeksi vahvistui Meilahti. Tonttikysymys ratkesi, kun kaupunki tarjosi 10 hehtaarin aluetta Meilahden entisen räilssitilan mailta, ja valtio lunasti alueen vuonna 1909. Perustetun rakennuskomitean arkkitehti Magnus Schjerfbeck laati Meilahden sairaala-alueelle ensimmäisen asemakaavan vuonna 1909. Alue käsitti nykyisen Meilahden sairaala-alueen eteläisimmän osan. Schjerfbeckin lisäksi asemakaavasuunnitteluun osallistuivat 1910–11 arkkitehdit Onni Tarjanne (Törnqvist), Eliel Saarinen ja Lars Sonck. Varhaisimmat aluesuunnitelmat perustuivat paviljonkijärjestelmään, jossa eri toiminnot sijaitsivat eri rakennuksissa. Meilahden sairaala-alueen varsinainen rakentaminen alkoi 100 vuotta sitten, kun talousrakennuksen, siihen liittyneen lämpökeskuksen (pannuhuoneen) ja iho- ja sukupuolitautilin klinikan perustustyöt alkoivat vuoden 1914 alussa, mutta vain talousrakennus ja pannuhuone valmistuivat vuonna 1918.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen alueen sairaalarakentamista ryhdyttiin uudelleen valmistelemaan. Yleisten rakennusten

ylivaltuutuksen lääkintälaitoksista vastaava arkkitehti E.A. Kranck laati alueelle paviljonkijärjestelmään perustuvan asemakaavan vuonna 1919. Rakentamista jarrutti kuitenkin ratkaisematon lisätonttimaakysymys sekä se, ettei Helsingin kaupungin ja valtion välistä yhteistyökuviota saatu ratkaistua. Sairaalakysymyksessä pyrittiin koko ajan kokonaisratkaisuun, mutta varhaisimmat klinikat toteutuivat kuitenkin pikemminkin yksittäisinä hankkeina. Ensimmäinen toteutuneista rakennushankkeista oli vuonna 1934 valmistunut Naistenklinikka, jonka professori Jussi Paatela suunnitteli Lääkintöhallituksen rakennusosastolla. Vuonna 1946 valmistunut Lastenklinikka oli arkkitehtien Uno Ullberg ja Erkki Linnasalmi 1940-luvun sairaalaihanteiden mukaisesti suunnittelema rakennus, jossa yhdistyivät paviljonki- ja blokkijärjestelmä. Vuonna 1939 oli valmistunut Uno Ullbergin suunnitelmien mukaan Helsingin sairaanhoitajatarkkoulu. Tukholmankadun varteen valmistuivat 1940–1950-luvuilla arkkitehti Veli Paatelan suunnittelemat entiset laitoshenkilökunnan asuntolat.

Meilahden sairaala-alueen intensiivisin rakentamisaika oli 1950- ja 1960-luvuilla, jolloin rakennettiin sekä pääsairaala että suurin osa erityisklinikoista. Laki yliopistollisista keskussairaaloista vuonna 1956 vauhditti sairaala-alueen rakentamista. Meilahdessa suunnittelua vietiiin eteenpäin keskitetyn rakennustavan eli blokkisairaalamallin pohjalta. Blokkisairaalamallilla tarkoitetaan kompaktia, monikerroksista rakennusta, johon keskitettiin vuodeosastot ja tutkimus- ja toimenpidetilat yhteen. Ensimmäinen toteutunut blokkisysteemimallin mukainen suunnitelma oli syöpätautien klinikka, jonka suunnittelivat arkkitehdit Erkki Helamaa ja Veijo Martikainen. Rakennus valmistui vuonna 1962. Korttelin seuraava blokki, joka nykyäänkin hallitsee rakennuskantaa, on Meilahden pääsairaalan 15-kerroksinen potilastorni. Se valmistui vuonna 1964. Potilastornin suunnittelivat yhteistyössä arkkitehdit Jaakko Paatela ja Reino Koivula. Hallinto- ja huoltorakennus vuodelta 1965 on myös Jaakko Paatelan suunnittelema. 1950-luvun alussa valmistui arkkitehtien Jussi ja Veli Paatelan suunnittelema silmä- ja korvatautien klinikka. Sairaala-alueen klinikoiden laajennusosat ovat peräisin pääasiassa 1970–1980-luvulta.

Liikennejärjestelyistä tuli tärkeä osa rationaalista sairaalasuunnittelua ja autoliikenteen vaatimat rampit muodostivat sairaalan uuden elementin jo 1930-luvun lopulta lähtien. Meilahden sairaala-alueen viheralueiden synty- ja muutoshistoria osoittaa, että sairaala-alueen viheralueet rakennettiin ensin 1930- ja -50-luvuilla toteutettujen rakennusten yhteyteen hoidettuina piha-alueina vain aivan rakennuksen välittömään läheisyyteen. 1950 ja -60-luvuilla alueen viherrakentaminen aloitettiin laajemmin. Hoidetut puistoalueet olivat laajimmillaan 1960-luvulla, kunnes niitä alettiin käyttää klinikoiden laajennusosille. 1970–80-lukujen vaihteessa puistoalueet pienenevät merkittävästi

lisärakentamisen myötä. 2000-luvulla alueelta on kaadettu huomattava määrä puita mm. kuivien kesien johdosta, uusien tiejärjestelyiden, uudisrakentamisen ja väistötilojen sijoittamisen alta. Alueen tärkeimmät viheralueet ovat Lastenklinikan ja Naistenklinikan puistot, Paciuksenkadun varsi, Stenbäckinkadun varsi ja Potilastornin pääsisäänkäynnin edessä oleva avokallio.

Asemakaavan muutosluonnos ja rakennussuojelu

Meilahden sairaala-alueella on voimassa asemakaava vuodelta 2006. Kaavassa annetut suojelumerkinnät ja -määräykset perustuvat kuitenkin aiempaan, vuonna 1999 vahvistettuun asemakaavaan. Tuolloin kaavatyön yhteydessä kaupunginmuseo esitti alueen rakennuksille suojelutavoitteet. Nyt esillä olevan asemakaavan muutosluonnoksen rakennussuojelumerkinnät perustuvat siis 1990-luvun lopun arvotukseen. Asemakaavan muutosalueella sr-1-merkinnällä suojeltuja kohteita vuoden 2006 asemakaavassa ovat palvelukeskus, entinen lämpökeskus ja Lastenklinikka sekä sr-2-merkinnällä suojeltuja kohteita potilastorni, Naistenklinikka, silmäkorvasairaala ja entinen hoitajien asuntolarakennus korttelin luoteiskulmassa. Nämä suojelumerkinnät on viety vastaavanlaisina nyt esillä olevaan asemakaavaluonnokseen. Museo katsoo, että nykyiset suojelumerkinnät ja -määräykset ovat edelleen käyttökelpoiset ja asianmukaiset.

Asemakaavan taustaselvitykseksi on valmistunut konsultin laatima rakennushistoriaselvitys (Casa Co Oy, arkkitehti Sanna Ihatsu, luonnos 10.10.2013). Rakennushistoriaselvityksen (RHS) ohjauksen yhteydessä on alueen rakennukset arvotettu yhteistyössä konsultin, kaavoittajan ja museon toimesta. Siinä kävi ilmi, että 1990-luvulla ei arvotettu kahta sairaala-alueella sijaitsevaa, 1960-luvulla valmistunutta rakennusta näiden tuolloin nuoren iän vuoksi. RHS on tuonut esiin arvoja, joita ei edeltävässä kaavoitusvaiheessa ole tunnistettu.

Ensimmäinen näistä on vuonna 1962 valmistunut Syöpätautien klinikka. Museo katsoo, että rakennuksella on valtakunnallisesti merkittäviä arvoja liittyen sairaalarakentamisen historiaan ja lääketieteen kehityksen näkökulmasta, sillä Syöpätautien klinikka edustaa sairaalatyypinä Suomen ensimmäistä syöpähoitoihin erikoistunutta ja siihen toimintaan suunniteltua sairaalaa ja se on myös todennäköisesti ensimmäinen Suomessa toteutettu tower-on-podium-tyyppinen rakennus. Rakennuksella on myös kiistattomia arkkitehtonisia arvoja, sillä se on alueen ainoa arkkitehtikutsukilpailun (1958) perusteella rakennettu sairaalarakennus alueella. Kutsukilpailun perusteella valmistuneena rakennuksena voidaan sanoa, että sen suunnittelijat katsottiin päteviksi suomalaisessa sairaalasuunnittelussa.

Lisäksi rakennuksella on tärkeä rooli kaupunkikuvassa erityisesti Paciuksenkadun suunnalta, jossa se sijaitsee samassa linjassa ja suunnassa päätornin kanssa kuvastaen korkeatasoisesti modernin kampusalueen ominaisuutta ja rakentumista. Meilahden sairaala-alueen sisällä rakennus on merkittävä osa modernin yliopistollisen sairaalakampuksen rakentumisen historiassa. Nykyisen sairaala-alueen sisällä se on potilastornin pari ja keskiaukion kehystäjä. Museo katsoo, että edellä mainittujen arvojen tulee olla lähtökohtana muutoksia suunniteltaessa. Asemakaavoitusprosessissa on tutkittava ja arvioitava kokonaisuutta ja punnittava tavoitteita niin, että selvitetään mahdollisuudet syöpätautien klinikan säilyttämiseen.

Toinen arvottomasti jäänyt rakennus 1990-luvulla on Hallinto- ja materiaalikeskus, joka valmistui vuonna 1965 arkkitehtien Veli ja Jaakko Paatelan suunnittelemana. Se ei ole varsinaisen sairaanhoitoon tarkoitettu rakennus, vaan korkeassa viisikerroksisessa osassa sijaitsivat toimistotilat, jonne sijoitettiin Helsingin yliopistollisen keskussairaalan hallintotilat. Ne jakautuivat kolmeen osastoon: hallinto-, talous- ja teknilliseen osastoon. Matalammassa kaksikerroksisessa osassa sijaitsivat keskuskeittiö ja -pesula sekä henkilökunnan ruokasali. Tälläkin rakennuksella on arkkitehtonista arvoa, mutta se ei nouse kaupunkikuvallisesti tai arkkitehtoniselta laadultaan yhtä korkealle kuin Syöpätautien klinikka eikä sen suojelua ole esitetty. Uuden lastensairaalan rakennusala on esitetty asemakaavaluonnoksessa tämän rakennuksen päälle.

Meilahden sairaala-alueella on sen pitkän historian aikana jatkuvasti uudistettu ja täydennysrakennettu, erityisesti 2000-luvulla. Alueelle on valmistunut mm. Terveystieteiden keskuskirjasto (1998), Haartmanin sairaala (2009) ja Kolmiosairaala (2010). Rakentamisen myötä vielä säilyneet viheralueet, puusto ja avokalliot ovat tärkeässä osassa ja niiden vaalimiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Nyt esillä olevassa asemakaavaluonnoksessa esitetty uudisrakentamiselle varattu rakennusala tulee etenkin uuden lastensairaalan kohdalla Stenbäckinkadulla liian lähelle katualuetta, jolloin kadun varren vihervyöhyke jää kapeaksi. Museo katsoo, että Stenbäckinkadun varsi tulee edelleen olla alueen suunnitteluperiaatteiden mukainen: sen puistomaisuus tulee säilyttää ja uudisrakentamisessa on huolehdittava, että se on riittävällä etäisyydellä kadusta. Meilahden sairaala-alueeseen rajautuva Taka-Töölö on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi, ja se tulee ottaa huomioon kaavatyössä Stenbäckinkadun kohdalla. Museo katsoo myös, että Naistenklinikan puisto tulee säilyttää nykyisellään eikä uudelle lastensairaalle varattu rakennusala voi tulla puiston paikalle, jolloin se peittäisi myös osan Naistenklinikan

julkisivua. Naistenklinikan eteläpuolella on luonnonkivimuurein terassoitu alue. Terrassien eteläpuoli oli alkujaan Jussi Paatelan suunnitelmassa varattu klinikan professorien rakennuksen hyötypuutarhalle. Ainakin 1940-luvulta saakka alue on ollut puistokäytössä. Lastenklinikan puisto on ollut käytössä 1950-luvun alusta saakka ja alue on tärkeä myös kaupunkikuvallisesti. Museo esittää, että näille kahdelle vanhimmalle puistoalueelle annetaan asemakaavassa alueellinen suojelumerkintä ja soveltuva suojelumääräys.

Meilahden sairaalan potilastorni, Syöpätautien klinikka ja entinen asuntola Tukholmankatu 8 F sekä (kaava-alueen ulkopuolella oleva) sairaanhoito-oppilaitos muodostavat yhdessä samassa koordinaatistossa olevan rakennusten sarjan Paciuksenkadun varressa, sairaala-alueen länsilaidassa, jossa olennaista on rakennusten ja viheralueiden vuorottelu. Uudet rakennukset tulee sijoittaa samalla periaatteella. Asemakaavaluonnoksessa uuden traumasairaalan rakennusala on merkitty kuitenkin kiinni Paciuksenkatuun. Kaava mahdollistaa näin edellä mainitun rakennusten sijoitteluperiaatteen ja niiden etualan vihervyöhykkeen avokallioineen hävittämisen kadun varresta. Yhtenäinen vihervyöhyke Paciuksenkadun varressa tulee museon näkemyksen mukaan säilyttää.

Muilta osin museolla ei ole huomautettavaa Meilahden sairaala-alueen asemakaavan muutosluonnoksesta.

24.5.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Rakennusvirasto 7.1.2014

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa Meilahden sairaala-alueen asemakaavan muutosluonnoksesta 20.1.2014 mennessä.

Kaavamuutos koskee 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelia 15526 tontteja 5,7 ja 8. Alueella on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon keskittynyt sairaaloiden kokonaisuus, Helsingin kaupungin päivystyssairaala sekä tutkimus- ja opetustoimintaa palvelevia tiloja. Voimassa olevassa asemakaavassa (2006) kortteli on osoitettu sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten

korttelialueisiin sekä opetustoimintaa ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueisiin.

Sairaalakampusalueelle on suunnitteilla laajaa lisärakentamista. Taustalla on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tavoite keskittää erikoissairaanhoitoa Meilahden kampukselle. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen alueella ja parantaa alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisää ja toimivaa ympäristöä. Asemakaavan muutoksen myötä kerrosala lisääntyy 89 000 kerrosneliömetriä.

Asemakaavamuutokseen sisältyy uusi valo-ohjattu katuliittymä sairaala-alueelle Paciuksenkadulta. Lisäksi Stenbäckinkadun liittymäjärjestelyjä parannetaan. Paciuksenkadun ja Stenbäckinkadun risteykseen rakennetaan erillinen vasemmalle kääntyvä kaista Paciuksenkadulta pohjoisesta. Uusilla liittymä- ja kaistajärjestelyillä parannetaan Haartmaninkadulla sijaitsevan sairaala-alueen pääliittymän toimivuutta.

Rakennusvirastolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosluonnoksesta.

30.5.2013 Lausunto annettu

Lisätiedot

Jere Saarikko, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39857
jere.saarikko(a)hel.fi

Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto 28.5.2013

HEL 2013-001497 T 10 03 03

Meilahden sairaalakampusalueelle on suunnitteilla laajaa lisärakentamista. Lisärakentamisen taustalla on HUS:n tavoite keskittää erikoissairaanhoitoa Meilahden kampukselle. Suurimmat hankkeet ovat uusi lastensairaala, uusi traumasairaala ja syöpäsairaalan laajennus. Lastensairaala tulee korvaamaan Lastenklinikan ja Lastenlinnan tilat, ja traumasairaala Töölön sairaalan. Uusien tilojen tarvittava laajuus on alustavasti yhteensä noin 100 000 kerrosneliömetriä. Lastensairaala tutkitaan sijoitettavaksi Stenbäckinkadun varteen Naistenklinikan ja Lastenklinikan väliin, nykyisen hallinto- ja materiaalikeskuksen paikalle. Trauma- ja syöpäsairaaloiden tilat sijoittuisivat pääosin sairaalatornin länsi- ja luoteispuolelle Paciuksenkadun läheisyyteen. Joitakin vanhoja rakennuksia ja tiloja todennäköisesti puretaan uusien tilatarpeiden

vuoksi. Pääkulkuyhteys säilyy Haartmaninkadun puolelta keskusaukiolle. Tärkeimpinä tavoitteina on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja sovittaa uusi rakentaminen jo olemassa olevaan ympäristöön. Tavoitteena on myös parantaa alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisyyttä ja toimivaa työympäristöä sairaalahenkilökunnalle sekä parantumista edesauttavat olosuhteet potilaille.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto pitää tärkeänä, että sairaala-alueita voidaan kehittää ja uudistaa siten, että niille on mahdollista keskittää palveluja ja että niiden rakennukset vastaavat nykyajan terveydenhuollon vaatimuksia. Meilahden sairaala-alueella sijaitsee Haartmanin sairaala, joka on toinen Helsingin kaupungin päivystyssairaaloista. Sairaalan saavutettavuuden edistäminen on tärkeää. Sairaala-alueella liikkuu paljon hälytysajoneuvoja, saatto- ja huoltoliikennettä. Siksi pitää tarkkaan harkita sairaala-alueen kevyen liikenteen reitit. Ei ole tarkoituksenmukaista ohjata sairaalan ulkopuolista kevyttä liikennettä kulkemaan sairaala-alueen läpi.

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi